

VIII. KERÜLET
KRUDYGYULA UTCA

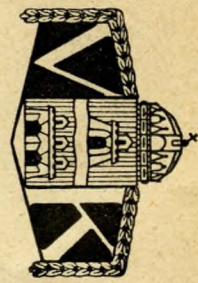
Az irodalom barátai, de főleg a mind szintelenebbé váló élet egyre magányosabb művészei (vagy talán inkább már csak: műkedvelői) különös elégtellett és szelid örömmel értesültek róla, hogy Budapest székesfőváros végre elszánta magát és utcát nevezett el a magyar írás egyik legcsodásabb művészeréről, a legválasztékosabb és legbűvészbibb íróról: Krudy Gyuláról.

Szomorú és értő fejek hajolnak össze kiskocsmák elfeledett mélyén, mosolyra húzódik a hírre pár szomorú ajak, pár fiatalember felujjong a hírre, hiszen Krudytól tanulták, hogyan kell lazán és finoman élni fővárosunk kényszeredelt manírjai között, ódon és maradványok házak a Belvárosban és a Viziváros romjai között, ismerősen és sejtelmesen összebörzonganak. Krudy Gyula-utca! A Józsefvárosban választották neki utcát, a főváros tanácsurai, egy volt hírszónok és politikai apostol utcáját a Belső-Józsefvárosban, hol esendő és szomorú régi úriemberék, tengő arisztokraták, méla idős hölgyek lila szalagokkal, nagyon körültekintő és tájékozott papok, fiúislókóvácsok és tömjénkészítők laknak, — nem mindenben méltatlan Krudyhoz ez a tájék sem a maga félmult merengésével és esendő bájoságával Ferenc József király korából, hol a lakásokban ónméket kredencek ásitóznak és megkopott tükrök néznek vakon a lebírhatalan valóságba. De közben szinte érezni — mert vannak, kik értenek a dolgok sejtelmes és nem mindenki által érthető nyelvén, — hogy Budapestnek, ennek a zavaros és rendkívül kusza Budapestnek, hol minden városnegyed, sőt minden utca más-más tájék és más-más nyelven beszél, egyik régi, pörköltök páráját idéző tájéka nagyon szomorú ezen szelid és megható öröm közepette, nagyon szomorú és bánatos egy olyan vidéke a zajló és kiismerhetetlen fővárosnak, melyet Krudy Gyula nagyon szeretett, hová barátai most is vissza-visszatérnek a borban testvérsülők misztériumának hírére kiskocsmák zöldes udvarára, nagyon szerény ivószobák csendes sarkának meghitt kódéba és mely valóban a Nyírség után legigazibb hazája volt. A székesfőváros tanácsurai a maguk sielősségében, hogy tudniillik pótolják az irodalomban elmulasztottakat, kissé hamarosan halároztak. Nem, nem mondjuk, hogy Krudytól valami idegen volna ez a tájék, a Mikszáth Kálmán-tér meg a volt Bangha Béla-utca vidéke, a kocsmák, kegyeszeresek és tömjénkészítők, valamint a kor ütemétől ijedten félreálló méltóságosaszonyok és törődött arisztokraták az ő lelkét is rokonszólalomokra ihletik. Hiszen semmi sem volt tőle idegen, semmi, ami ebben az országban történt, főleg a félig elmúlt színek és a félig csengő dalamok, divaljukmult ruhák és vak-

tükrök Ferenc József-korabeli lakásokban, Erzsébet királyné-korabeli díszek és ilyenfajta dolgok, melyek a Belső-Józsefvárosban, ebben a szelid és megható rezervációban még bőven találhatók.

De igazi hazája Óbuda volt és erről megjelődtek a kiváló tanácsurak, akik sietve valami utcával kínálják meg Krudy hazatérő génuszát, — hát ezáltal kissé tényleg ráhibáztak. De mennyivel jobb lett volna, ha Óbudát éri ez a megfiszteltetés! Ezek között a szomorú és nagyon esellen kis házak között él: ez az egészen különleges tájék, hol a szegénység, vadság, mult és melankólia ölelkeznek diszharmonikusán, ez volt Krudy otthona; itt ivott, itt nyomorgott, itt élt, itt lakott, ide gyűltek köréje barátai, itt halt meg végül is előlegek roncsai közt, előkelő irodalmi, sőt úri nyomorában és innét indult el új híre a mai fiatalok közé. Még emlegetik a kocsmákat és a meghitt sörkerteket, amerre járt, még meglátják a házat és az utcát, ahol meghalt, még beszélnek róla erre-felre, itt a mindennapok részese, korszerűtlen személyisége, — míg a Belső-Józsefvárosban csak most kell polgárjogot szereznie.

És ez nagy szó. Óbudán még otthonosan jár-kezel szelleme. Így tehát kissé elsietettnek kell neveznünk a megfisztelő döntést, mert Krudynek, aki annyira kerülték mindig a hatalmasok udvarát, mégis utcát adott, — elsietettnek, mert bizonyos tájékozatlanságot jelent. És különösen Krudytól fételő ez, hiszen nála hübb és pontosabb krónikása nem volt stílusa és mondanivalói varázsával mindannak a nagyon csekély régiségnek és nagyon-nagyon gyér romantikának, mely a lippang a hírtelen nőtt főváros háza között. Mig Óbudán igazán ott él szelleme és a Belvárosban is, míg a Belső-Józsefvárosba csak néha-néha jutott el, nagyritkán, mert látta, mind pusztulnak erre-felé a régi házak, régi kocsmák, régi emberek. Óbudán igazán még bőven kínálkozott volna kedves és szerény utca számára. Például a San Marco-utca, avagy a Mókus-utca és még egyméhány, ahol lakott és amerre járt. — Mégis mégis üdvözölnünk kell a tanácsurak döntését, ahogy soha nem késsen, végre hódoltak az író előtt, akinek írása és sorsa szinte maga a történelem arról a régi Magyarországról, amely már egészen elmaradt mögöttünk, csak melankóliája szárnyal még ránk közöttünk, mint nemes, régi parfüm, mely néha pipaszaggal, fröccsök és pörköltök illatával vegyül. **Gogolák Lajos**

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Budapestre vonatkozó újságcikkek			
Szerző:	Gogolák Lajos		
Cím:	III. Ker. Krudy Gyula.		
Forrás:	N. Magyarországi		
(Hely)	1947. máj. 24.		
(Idő)	(Köt. v. füz.)		
(Oldal)	(Oldal)		
Személy:	1947.		
Helys:	Ker. Gyula u.		
Idő	725. 052. 1		
Oszályozás			

Székesfővárosi háziyomda 1926 — 8991